

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Esitysluonnoksessa ehdotetut muutokset perustuvat pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä hallituksen kevään 2025 kehysriihessä tekemiin päätöksiin. Keskuskauppakamari esittää seuraavat huomiot esitysluonnokseen sisältyvistä ehdotuksista.

1 Ansiotulojen verotus

Keskuskauppakamari kannattaa esitykseen sisältyviä ehdotuksia työn verotuksen keventämisestä. Erityisesti ansiotuloverotuksen korkeimpien marginaaliveroasteiden alentaminen keskimäärin noin 52 %:iin on tärkeä toimenpide työnteon ja tuottavuuden kannustavuuden lisäämiseksi. Jatkossa on tärkeää pitää huolta siitä, ettei työn verotus käänny jälleen nousuun pakollisten sivukulujen ja kunnallisverojen kiristymisen vuoksi. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena tulisi olla ylimpien marginaaliveroasteiden rajaaminen enintään 50 %:iin.

2 Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistaminen

Esitysluonnoksessa ehdotetaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennysoikeuden poistamista sekä työntekijöiltä (työntekijäjärjestöt) että yrityksiltä (työnantajajärjestöt) vuoden 2026 alusta.

Työnantajajärjestöjen osalta esityksen perustelujen mukaan vähennyskelvottoman jäsenmaksun määritelmä olisi hyvin laaja verotuksellisen kohtelun yhdenmukaisuuden johdosta. Varsinaisten työmarkkinajärjestöjen lisäksi vähennyskelvottomuus koskisi myös sellaisten järjestöjen jäsenmaksuja, joilla voisi olla työmarkkinatoimintaan liittyviä tavoitteita.

Tämä ehdotetaan toteutettavaksi siten, että yrityksen yritystoiminnan edistämiseen tähtääville järjestöille maksamat jäsenmaksut olisivat vähennyskelvottomia, jos järjestöllä on mahdollista sen omien sääntöjensä mukaan olla työmarkkinatoimintaa koskevia tavoitteita. Edelleen perustelujen mukaan yleisesti yritystoimintaa edistävien järjestöjen jäsenmaksut voisivat olla vähennyskelpoisia vain, jos säännöissä nimenomaisesti suljettaisiin pois työmarkkinatoimintaan liittyvien tavoitteiden edistäminen.

Keskuskauppakamari vastustaa ehdotusta yritysten työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelvottomuudesta. Elinkeinoverotuksessa menot ovat laajasti vähennyskelpoisia, ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä edistäviin järjestöihin kuuluminen edistää yrityksen toimintaa monin eri tavoin kuten neuvonnan ja edunvalvonnan kautta. Erikseen ostettuina tällaisten palveluiden maksut olisivat verovähennyskelpoisia.

Jos työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuuden poistamista kuitenkin pidetään poliittisesti tarpeellisena työntekijä- ja työnantajajärjestöjen yhdenmukaisen kohtelun vuoksi, Keskuskauppakamari pitää esitysluonnoksen määritelmää työmarkkinajärjestöstä tarpeettoman laajana ja epäselvänä. Määritelmä kattaa nykyisellään muun muassa kauppakamarit, joiden lakisääteisenä tehtävänä on kehittää toiminta-alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Kauppakamarit eivät ole työmarkkinaosapuolia eivätkä ne osallistu työmarkkinoita koskevaan valmisteluun tai neuvotteluihin osapuolena.

Keskuskauppakamari katsoo, että ”työmarkkinatoiminnan” käsite tulisi rajata laissa ja sen perusteluissa siten, että se tarkoittaa osallistumista työmarkkinatoimintaa koskeviin kahdenvälisiin valmistelu-, neuvottelu- ja muihin prosesseihin joko työntekijä- tai työnantajaosapuolen edustajana. Työmarkkinatoiminnaksi ei sen sijaan tule katsoa yleistä vaikuttamista Suomen toimintaympäristön ja kilpailukyvyn kannalta olennaiseen lainsäädäntöön kuten työ-, koulutus- ja sosiaaliturvalainsäädäntöön, vaikka tällaisella lainsäädännöllä on vaikutusta myös työmarkkinoiden toimintaan.

Esityksen perusteluissa todetaan, että joissakin tilanteissa jäsenmaksua maksavan yrityksen voisi olla haastavaa selvittää, onko sen maksama jäsenmaksu vähennyskelpoinen vai ei. Ratkaisuksi

perusteluissa esitetään, että järjestöt ilmoittaisivat jäsenilleen, ovatko jäsenmaksut ehdotetun sääntelyn nojalla vähennyskelpoisia vai eivät. Keskuskauppakamari katsoo, että "työmarkkinatoiminnan" käsite tulee määritellä laissa ja sen perusteluissa edellä kuvatulla tavalla riittävän yksiselitteisesti, jotta jäsenmaksun verovähennyskelpoisuudesta tai -kelvottomuudesta ei jää epäselvyyttä järjestöille ja niiden jäsenille. Asiaa ei tule jättää Verohallinnon ohjeistuksen varaan. Järjestön ei myöskään ole mahdollista hakea Verohallinnolta sitovaa ennakkoratkaisua jäsenensä oikeudesta vähentää jäsenmaksu verotuksessa.

3 Työsuhdepolkupyöräedun verovapauden poistaminen

Esitysluonnoksessa ehdotetaan työsuhdepolkupyöräedun vuosittaisen enintään 1200 €:n verovapauden poistamista vuodesta 2026 alkaen, jos työnantaja ja työntekijä ovat sitoutuneet edun käyttöönottoon 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen mainittua ajankohtaa sitouduttuihin etuihin sovellettaisiin siirtymäaikaa leasing sopimuksen päättymiseen asti leasingpolkupyörien osalta ja viiden vuoden ajan työnantajan omistamien polkupyörien osalta. Työsuhdepolkupyöräedun poistaminen on osa puoliväliriihessä sovittujen kasvutoimien rahoittamista.

Keskuskauppakamari pitää lähtökohtaisesti ymmärrettävänä, että ansiotuloverotukseen liittyviä vähennyksiä ja verovapauksia karsitaan ansiotuloverokantojen alentamisesta aiheutuvan verotuottomenetyksen osittaiseksi kompensoimiseksi. Muutokset tulisi kuitenkin tehdä ennakoitavasti ja kohdentaa sellaisiin vähennyksiin ja verovapauksiin, joiden poistosta ei aiheudu yrityksille merkittävää markkinahäiriötä (kuten jäljempänä kohdassa 4 mainittu työhuonevähennyksen poistaminen).

Työsuhdepolkupyöräedun verovapaus otettiin käyttöön vuoden 2021 alusta. Kyseessä on siis verrattain uusi säännös. Työsuhdepolkupyörien käyttö on esitysluonnoksessa esitetyllä tavalla lisääntynyt selvästi ja tällä hetkellä työsuhdepolkupyöriä on yli 100 000 kappaletta. Tähän lienee merkittävästi vaikuttanut leasingpolkupyöräpalveluiden saatavuus, joka on tehnyt polkupyöräedun käyttöönoton ja hallinnoinnin vaivattomaksi sekä yrityksille että työntekijöille. Kuten esitysluonnoksessa on todettu, on todennäköistä, että verovapauden poistuessa työsuhdepyörien käyttö vähenisi, jolloin muutoksella olisi negatiivisia vaikutuksia polkupyöräalan toimintaedellytyksiin, yrityksiin ja työllisyyteen.

Keskuskauppakamari pitää perusteltuna, että polkupyöräedun poistamiseen sovelletaan edellä kuvattua siirtymäaikaa. Yritysten muutokseen sopeutumista helpottaisi se, jos myös esitysluonnoksessa esitetyn ajankohdan jälkeen käyttöön otettuihin polkupyöräetuihin sovellettaisiin siirtymäaikaa, jolloin edun verovapaus voisi esimerkiksi pienentyä euromääräisesti useamman vuoden aikana.

Jos työsuhdepolkupyöräetu muutetaan veronalaiseksi, tulisi veronalaisen edun arvostamisessa pyrkiä hallinnolliseen yksinkertaisuuteen ja siihen, että etu arvostettaisiin yhdenmukaisesti siitä riippumatta, onko yritys järjestänyt edun leasingsopimuksella vai hankkimalla polkupyörät itse.

4 Työhuonevähennyksen vähennyskelpoisuuden poistaminen palkkatuloista

Ehdotuksen mukaan verovelvollisen omassa tai perheen käytössä olevan asunnon tai vapaa-ajan asunnon kustannukset eivät olisi jatkossa palkkatulon hankkimisesta aiheutuvia menoja. Käytännössä tämä tarkoittaa, ettei palkansaajan etätyöskentelystä enää myönnettäisi työhuonevähennystä todellisten menojen perusteella tai kaavamaisen työhuonevähennyksen muodossa. Keskuskauppakamari pitää ehdotusta tarkoituksenmukaisena tapana rahoittaa osa ansiotuloverotuksen kevennyksistä.

Ehdotuksen mukaan vähennyskelpoisuuden rajausta koskisi vain palkkatuloja. Muiden tuloverolain mukaan verotettavien tulojen kuin palkkatulojen hankkimisesta työhuoneesta aiheutuvat menot olisivat edelleen vähennyskelpoisia mutta vähennystä ei enää voitaisi tehdä todellisten menojen mukaan vaan Verohallinnon vahvistaman kaavamaisen työhuonevähennyksen määrän mukaisesti. Keskuskauppakamari pitää tätäkin ehdotusta tarkoituksenmukaisena.

Ehdotettu muutos rajoittuu tuloverolain mukaan verotettavien tulojen hankintaan. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että elinkeinotoiminnan ja maatalouden tulojen verotuksessa säilytetään nykyinen käytäntö kuten esityksessä on tehty.

5 Ehdollisen lisäkauppahinnan luovutusvoitto- ja varainsiirtoverotuksen muutokset

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotettuja muutoksia, jonka mukaisesti ehdollisen lisäkauppahinnan verotus lykkääntyy siihen hetkeen, jona lisäkauppahinnan suorittamisvelvollisuus ja määrä ovat vahvistuneet. Muutokset lisäävät verotuksen ennakoitavuutta ja pienentävät hallinnollista taakkaa nykyisestä verotuskäytännöstä.

6 Avainhenkilölain muutokset

Suomeen töihin tulevien avainhenkilöiden lähdevero alennettaisiin 32 %:sta 25 %:iin. Lisäksi lain soveltamisala laajennettaisiin kotimaahan palaaviin Suomen kansalaisiin poistamalla ns. kansalaisuusrajoite laista. Lakia sovellettaisiin Suomen kansalaisiin kuitenkin enintään 24 kuukauden ajan työskentelyn alkamisesta muutoin sovellettavan 84 kuukauden sijaan.

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotettuja muutoksia, koska ne lisäävät suomalaisten yritysten mahdollisuuksia houkutella ja pitää ulkomaisia avainosaajia. Lähdeveron alentamisella varmistetaan, että avainhenkilölain soveltaminen on edullista myös nykyistä alemmilla palkkatasoilla.

Suomen kansalaisten osalta lain soveltamisen rajaaminen vain 24 kuukauteen vaikuttaa tarpeettoman tiukalta ratkaisulta. Keskuskauppakamari esittää, että aikarajaa pidennettäisiin esimerkiksi 36 kuukauteen, ellei pidemmän aikarajan soveltamisesta aiheudu perustuslain yhdenvertaisuuden näkökulmasta ongelmia.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Johanna Sipola

Tomi Viitala

Varatoimitusjohtaja Johtava veroasiantuntija

Viitala Tomi
Keskuskauppakamari